

General Certificate of Secondary Education
2023

Uimhir Lárionaid

--	--	--	--	--

Uimhir Iarrthóra

--	--	--	--	--

Stair

Aonad 1

Grinnstaidéar ar an
Domhan Nua-aoiseach
agus Staidéar Áitiúil

[GHR11]

GHR11

DÉARDAOIN 18 BEALTAINE, MAIDIN

AM

1 uair 45 bomaite.

TREOIR D'IARRTHÓIRÍ

Scríobh d'Uimhir Lárionaid agus d'Uimhir Iarrthóra sna spásanna chuige sin ag barr an leathanaigh seo agus ar leatháin bhreise ar bith.

Ní mór duit na freagraí a scríobh sna spásanna chuige sin sa scrúdpháipéar seo – is féidir go mbeidh níos mó spáis ann ná mar atá de dhíth ort. Tá línte breise curtha leis an leabhrán má tá tuilleadh spáis de dhíth ort.

Ná scríobh taobh amuigh den achar bhoscáilte ar gach leathanach ná ar leathanaigh bhána.

Comhlánaigh le dúch dubh amháin. **Ná scríobh le peann glóthaí.**

Freagair **gach ceann** de na ceisteanna as do rogha i Roinn A agus **gach ceann** de na ceisteanna as do rogha i Roinn B.

EOLAS D'IARRTHÓIRÍ

Is é 80 an marc iomlán don pháipéar seo.

Léiríonn figiúirí idir lúibíní atá priontáilte ar thaobh na láimhe deise de leathanaigh na marcanna atá ag dul do gach ceist nó do gach cuid de cheist.

Measúnófar caighdeán na cumarsáide scríofa i gCeisteanna **3, 4,** agus **5** i Roinn A agus i gCeist **6** i Roinn B.

13917.02

20GHR1101

LEATHANACH BÁN
NÁ SCRÍOBH AR AN LEATHANACH SEO

13917.02

20GHR1102

Roinn A

An Saol i nGearmáin na Naitsithe, 1933–1945

Freagair **gach** ceist

- 1 Anseo thíos tá liosta daoine a raibh baint acu le cur in éadan agus frithbheartaíocht ar Ghearmáin na Naitsithe idir 1939 agus 1945:

Hans agus Sophie Scholl	Edelweiss-Piraten (Foghlaithé Mara Edelweiss)	An Cúnta von Stauffenberg	An Tréadaí Niemöller	Clemens von Galen
-------------------------	---	---------------------------	----------------------	-------------------

Meaitseáil **gach** duine leis an chur síos cheart agus scríobh do fhreagra sa spás atá curtha ar fáil. Tá an chéad cheann déanta duit.

	<u>An Cúnta von Stauffenberg</u>
Oifigeach san arm a rinne iarracht Hitler a mharú in 1944	
(a) Easpag Caitliceach a labhair amach in éadan na Naitsithe	_____ [1]
(b) Grúpa de dhaoine óga ó chúlra an lucht oibre a dhiúltaigh dul isteach in Ógra Hitler (Hitlerjugend)	_____ [1]
(c) Chuir Gluaiseacht an Róis Bháin ar bun	_____ [1]
(d) Cuireadh i bpríosún in Dachau as cur i gcoinne na Naitsithe	_____ [1]

[Tiontaigh an leathanach

2 Cuir síos ar **dhá** dhóigh ar athraigh saol na ndaoine óga sa Ghearmáin idir 1933 agus 1939.

1. _____
_____
_____
_____
_____ [3]

2. _____
_____
_____
_____
_____ [3]

LEATHANACH BÁN

NÁ SCRÍOBH AR AN LEATHANACH SEO

(Leanann ceisteanna ar an chéad leathanach eile)

[Tiontaigh an leathanach

13917.02

20GHR1109

Roinn B

Roghnaigh **aon** rogha **amháin**. Freagair **gach** ceist as **do** rogha.

ROGHANNA

Leathanaigh

Rogha 2: Caidrimh ag Athrú:
Tuaisceart Éireann agus a Chomharsana, 1965–1998 11–19

Roinn B

Caidrimh Ag Athrú: Tuaisceart Éireann agus a Chomharsana, 1965–1998

Freagair **gach** ceist

- 1 Déan staidéar ar **Foinse A** thíos agus freagair an cheist a leanann.

Foinse A: Sliocht ó thuairisc nuachta faoi thrúpaí na Breataine ag teacht go Tuaisceart Éireann i Lúnasa 1969

Tá rialtas na Breataine i ndiaidh trúpaí a chur isteach i dTuaisceart Éireann le dlí agus ord a chur i bhfeidhm arís i ndiaidh trí lá de chireibeacha idir náisiúnaithe agus na póilíní i gceantar Thaobh an Bhogaigh i nDoire. Tá lár Dhoire i seilbh shaighdiúirí na Breataine anois, in áit póilíní atá tuirseach spíonta.

Foinse A agus d'eolas chomhthéacsúil féin in úsáid agat, luaigh aon fháth amháin a míníonn cad chuige ar cuireadh trúpaí na Breataine go Tuaisceart Éireann i Mí Lúnasa 1969.

---

[2]

[Tiontaigh an leathanach

2 Déan staidéar ar **Fhoirse B** thíos agus freagair an cheist a leanann.

Foirse B: Dearthaí Pháirtí Urgharda Uladh (*Ulster Vanguard Party*) a bhí in éadan na cumhachtrointe i mí na Nollag 1973

Is feall ar an aontachtas é an comhaontú seo a socraíodh ag Sunningdale. Creideann muid go bhfuil muid níos cóngaraí d'Éirinn aontaithe mar gheall ar an chomhaontú seo ná ag am ar bith eile sa stair s'againn. Beidh sé deacair ag an Uasal Faulkner é a dhíol leis an lucht tacaíochta bheag atá aige. Tá muid cinnte de go mbeidh cogadh cathartha ann mar gheall air seo. Ní ghlacfaidh dílseoirí leis seo gan troid.

Foirse B agus d'eolas comhthéacsúil féin in úsáid agat, luaigh dhá fháth a míníonn cad chuige ar chuir roinnt aontachtaithe i gcoinne Chomhaontú Sunningdale, 1973.

1. _____
_____
_____
_____ [2]

2. _____
_____
_____
_____ [2]

5 (a) Ainmnigh ceannaire Pháirtí Daonlathach Uladh (*DUP*) sna 1980idí.

_____ [1]

(b) Luaigh **aon** téarma **amháin** d'Fhorógra Shráid Downing, 1969.

_____
_____ [1]

(c) Luaigh **aon** ghníomh **amháin** a rinne an Príomhaire, Terence O'Neill, leis an gheilleagar a fheabhsú i dTuaisceart Éireann sna 1960idí.

_____
_____ [1]

(d) Cuir síos ar **aon** iarmhairt **amháin** de stailc Chomhairle Oibrithe Uladh (*UWC*), 1974.

_____
_____
_____
_____ [2]

[Tiontaigh an leathanach

SEO DEIREADH AN SCRÚDPHÁIPÉIR

NÁ SCRÍOBH AR AN LEATHANACH SEO

Foinse:

Section B-Option1:

Foinse A.....'Ireland in the 20th Century' by Tim Pat Coogan (ISBN: 9780099415220) Published 2004. © Arrow (RAND)

Foinse B.....'Northern Ireland since 1920' by D.W. Harkness (ISBN: 978-0861673032) Published 1983. © Helicon, Dublin

Foinse C.....'In Time of War: Ireland, Ulster and the Price of Neutrality, 1939-45: Ireland, Ulster and the Price of Neutrality 1939-1945' by Robert Fisk (ISBN: 978-0717124114) Published 1985 © Gill & Macmillan Ltd

Section B-Option2:

Foinse A.....© BBC News

Foinse B..... Adapted © CAIN

Foinse C..... Bloody Sunday Taoiseach Gives Reaction 1972 © RTÉ

Don Scrúdaitheoir
amháin

Roinn A

Uimhir Ceiste	Marcanna
1	
2	
3	
4	
5	

Roinn B

1	
2	
3	
4	
5	
6	

Marc
Iomlán

Uimhir Scrúdaitheora

Cuireadh isteach ar chead chun an t-ábhar cóipchirt uile a atáirgeadh.

I gcásanna áirithe is féidir nár éirigh le CCEA teagmháil a dhéanamh le húinéirí cóipchirt agus beidh sé sásta na hadmhálacha sin a fágadh ar lár a chur ina gceart amach anseo ach é a chur ar an eolas.

13917.02/2

20GHR1120